

บทที่ ๒

สินทรัพย์และกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

ในบทนี้จะศึกษารายละเอียดของรายการสินทรัพย์และกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทยเพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน โดยจะศึกษาถึงประเภทหรือความเป็นมาของรายการดังกล่าว พร้อมกันนั้นได้วิเคราะห์ค่าดัชนีและสัดส่วนของสินทรัพย์และกำไรสุทธิของแต่ละธนาคารทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทยประกอบด้วย ซึ่งคนแรกจะศึกษาถึงรายการสินทรัพย์รวมก่อนแล้วจึงกล่าวถึงรายการกำไรสุทธิในภายหลัง

ประเภทของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย

สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยแบ่งตามการจัดหมวดหมู่ในงบการเงิน (๒ : ๕) แบ่งได้เป็น ๕ รายการดังนี้

๑. เงินสดและเงินฝากธนาคาร
 - ๑.๑ เงินสดและเงินฝากธนาคารในประเทศ
 - ๑.๒ เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ
๒. หนี้ระหว่างธนาคารที่มีคอกไว้
๓. เงินลงทุนในหลักทรัพย์
 - ๓.๑ หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน
 - ๓.๒ หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต
 - ๓.๓ หลักทรัพย์อื่น
๔. เงินใหญ่ (หักหนี้สงสัยจะสูญแล้ว)
๕. คอกไว้ค้างรับ

๖. ทรัพย์สินรอการขาย
๗. ภาระของลูกค้ายจากการรับรอง
๘. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
๙. สินทรัพย์อื่น

๑. เงินสดและเงินฝากธนาคาร

๑.๑ เงินสดและเงินฝากธนาคารในประเทศ (Cash and Deposits at Banks in Thailand) หมายถึง ทรัพย์และเหรียญกษาปณ์ที่ถือการมีอยู่ ทั้งที่เป็นเงินตราไทยและเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งเงินสดที่ยังมิได้จ่ายออกไป เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาและตัวแทนของธนาคารแห่งประเทศไทย เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์อื่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และรวมถึงรายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บ (Cash items in Process of Collection) ซึ่งได้แก่ตราสารที่คงจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่อยู่ในระหว่างเรียกเก็บ และตราสาร ซึ่งจะต้องเรียกเก็บตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคาร ซึ่งจะเรียกเก็บไว้ภายในวันทำการถัดไป เช่นคร่าห์และเช็คธนาคารที่ยังไม่ได้นำไปหักบัญชี (Uncleared Cheques) และเช็คส่งคืน (Cheques Returned) เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศที่มีการรับคอกเบี้ยจากเงินฝาก

๑.๒ เงินฝากธนาคารในต่างประเทศ (Deposits at banks Outside Thailand) หมายถึง เงินฝากธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นที่อยู่ในต่างประเทศ ทั้งนี้ไม่รวมเงินฝากที่สำนักงานใหญ่ หรือสาขาอื่นในต่างประเทศที่เป็นนิติบุคคลเดียวกัน ซึ่งจะคงแสดงยอดหักบัญชีระหว่างกัน

๒. บัญชีระหว่างธนาคารที่มีคอกเบี้ย (Due from banks-interest bearing) หมายถึง เงินฝากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศ หรือเงินให้ธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศกู้ยืม และมีคอกเบี้ยจากเงินฝากหรือเงินให้กู้ยืมนั้น

๓. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ (Investment in securities)

๓.๑ หลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน (Government Securities and securities guaranteed by the Government) หมายถึง ตัวเงินคลังและพันธบัตรที่ออกโดยรัฐบาลไทย ทั้งที่เป็นเงินบาท หรือเงินต่างประเทศที่จำหน่ายในประเทศ

หรือต่างประเทศที่เป็นกรรมสิทธิ์ของธนาคาร รวมทั้งหุ้นหรือพันธบัตรที่องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคล ที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นผู้ออกโดยรัฐบาลไทย เป็นผู้ค้ำประกัน เงินและคอกเบี้ย

๓.๒ หลักทรัพย์จดทะเบียนและรับอนุญาต (Listed and authorized securities) หมายถึง หลักทรัพย์ความหมายในกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย นอกเหนือไปจากหลักทรัพย์รัฐบาลและที่รัฐบาลค้ำประกัน

๓.๓ หลักทรัพย์อื่น (Other securities) หมายถึง หุ้นหรือหุ้นของ บริษัทจำกัด หลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศ หนังสือมูลค่าติดกันตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมแร่ดีบุก และหลักทรัพย์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว

๔. เงินกู้ยืม (Loans)

หมายถึง การกู้ยืมเงินในรูปเงินเบิกเกินบัญชี รวมทั้งคอกเบี้ยค้างรับจากเงิน เบิกเกินบัญชี เงินกู้ยืมที่คงชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call Loans) เมื่อครบกำหนด (Term loans) หรือผ่อนชำระเป็นงวด ๆ (Installment loans) การกู้ยืมเพื่อเตรียม ส่งสินค้าออก (Packing Credits) การกู้ยืมตามตั๋วเงินเพื่อเรียกเก็บ (Advances against bills for collection) การกู้ยืมตามเช็คการันตี และการกู้ยืมในรูป อื่นใด การรับซื้อ ซื้อลหรือรับช่วงซื้อลตั๋วเงิน ตลอดจนการให้เครดิตตามตั๋วแลกเงิน ที่ออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคาร เป็นผู้เปิดทั้งที่ต้องจ่ายเมื่อเห็นและที่มีกำหนดระยะเวลา ไม่ว่าจะครบกำหนดหรือไม่ก็ตาม และจะไ้รับ Refinance จากธนาคารอื่นหรือไม่ ก็ตาม การกู้ยืมหรือให้เครดิตโดยผู้จ่ายเงินตามตั๋วเงินทำทรัสตีชี้ให้ไว้ เช่นตั๋วเงิน ที่ธนาคารอื่นส่งมา เพื่อเรียกเก็บที่ต้องจ่ายเมื่อเห็น หรือที่ต้องจ่ายเมื่อส่งมอบเอกสารการ ออกสินค้า (Documents against payment) และผู้จ่ายเงินตามตัวยังไม่ไ้จ่ายเงินให้ แต่ธนาคารไ้มอบเอกสารการออกสินค้าให้ไปก่อน โดยไ้ผู้จ่ายเงินตามตั๋วทำทรัสตีชี้ ให้ไว้

๔.๑ หนี้สงสัยจะสูญ (Allowance for doubtful accounts)

หมายถึง ส่วนที่กันไว้สำหรับเงินกู้ยืมที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ไ้

๕. คอกเบี้ยค้างรับ (Accrued interest receivable)

หมายถึง คอกเบี้ยเงินในบัญชีค้ำชำระ ยกเว้นคอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี ซึ่งกำหนดให้แสดงรวมไว้ในรายการเงินในบัญชีแล้ว

๖. ทรัพย์สินรอกการขาย (Properties foreclosed)

หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ที่พึ่งจำนองได้ตามกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ที่ตกเป็นของธนาคาร เนื่องจากการชำระหนี้หรือเนื่องจากการที่ธนาคารได้ซื้อทรัพย์สินดังกล่าวที่จำนองไว้กับธนาคารนั้น จากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งของศาล และอสังหาริมทรัพย์อื่นนอกจากที่ใดที่กำหนดให้แสดงไว้ในรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงสิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์รวมทั้งค่าค้ำแปลง เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้าง ซึ่งได้เลิกใช้เพื่อการดังกล่าว

๗. ภาระของลูกค้จากการรับรอง (Customer's liabilities under acceptances)

หมายถึง ภาระของลูกค้จากการที่ธนาคารรับรองตัวเงินให้ และการรับรองอย่างอื่นที่มีลักษณะท่านอง เกี่ยวกันที่ธนาคารต้องเป็นผู้จ่ายเงินตามที่ใดให้การรับรองไว้

๘. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (Property, plant and equipment)

หมายถึง อสังหาริมทรัพย์ และสิ่งปลูกสร้างที่มีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจหรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารนั้น รวมทั้งอสังหาริมทรัพย์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุญาตให้ใช้ เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ สิทธิการเช่าอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งค่าค้ำแปลงสถานที่นั้น เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับดำเนินธุรกิจ หรือสำหรับพนักงานและลูกจ้างของธนาคารนั้น เครื่องตักแต่ง ตึกคั่ง อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะต่าง ๆ ทรัพย์สินดังกล่าวนี้ให้แสดงจำนวนเงินหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมและสิทธิการเช่าที่ค้ำบัญชี เป็นค่าใช้จ่ายแล้ว

๙. สินทรัพย์อื่น (Other assets)

หมายถึง ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า รายจ่ายรอกการค้ำบัญชี รายได้ค้างรับอย่างอื่น (นอกจากรายได้ ค้คอกเบี้ยค้างรับจากการในบัญชี) ทองคำ บอคคูลยส์สิทธิในบัญชี

ระหว่างกันของสำนักงานใหญ่กับสาขาลูกหนี้ที่เกิดจากการที่ธนาคารได้เข้ารับชำระหนี้แทน
ตามสัญญาค่าประกัน ลูกหนี้จากการทุจริตของพนักงานและสินทรัพย์อื่นที่ไม่อาจแสดงรวม
อยู่ในรายการอื่น ๆ ได้

หมายเหตุ เนื่องจากรายการ ภาระของลูกหนี้จากการรับรองเป็นรายการ
ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ที่แท้จริง แคนนำมาแสดงในงบดุลของธนาคารพาณิชย์ เพื่อแสดงยอดเท่านั้น
โดยแสดงไว้ทั้งค่านสินทรัพย์และค่านหนี้สินและทุนในจำนวนที่เท่ากัน นอกจากนี้ รายการนี้
ยัง เพิ่งจะนำมาแสดงในงบดุลรวม เป็นยอดสินทรัพย์รวมทั้งในปี ๒๕๒๐ เป็นต้นมา ทั้งนี้
เพื่อให้อยอดรวมของสินทรัพย์แสดงยอดที่แท้จริง และสามารถเปรียบเทียบในระยะเวลา
๑๐ ปีได้ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔) รายการสินทรัพย์รวมที่จะใช้ในการวิเคราะห์ใน
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงไม่รวมรายการนี้ด้วย

การแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย

ธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งสิ้นมี ๑๖ ธนาคาร การแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยนั้น
สามารถแบ่งได้หลายประเภท โดยใช้เกณฑ์ที่ต่างกัน และเกณฑ์ที่เป็นที่นิยมก็คือ เกณฑ์
สินทรัพย์ เกณฑ์เงินฝาก และเกณฑ์เงินกู้ยืม แต่ในปัจจุบัน เกณฑ์ที่เป็นที่นิยมใช้กันมาก
ที่สุดคือ การใช้เกณฑ์ขนาดของสินทรัพย์เป็นเครื่องแบ่งกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ไทย

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเจริญเติบโต
ของสินทรัพย์รวม และอัตราการเจริญเติบโตของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย
ดังนั้น จึงได้ใช้เกณฑ์ขนาดของสินทรัพย์เป็นเครื่องแบ่งกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ไทย โดย
แบ่งธนาคารพาณิชย์ไทยเป็น ๓ กลุ่มตามการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยของธนาคาร
แห่งประเทศไทยดังนี้

- ๑. กลุ่มธนาคารใหญ่ (สินทรัพย์รวมในปี ๒๕๒๔ มากกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาทขึ้นไป)

ธนาคาร	A 1	หมายถึง	ธนาคารกสิกรไทย
ธนาคาร	A 2	หมายถึง	ธนาคารกรุงศรีอยุธยา
ธนาคาร	A 3	หมายถึง	ธนาคารไทยพาณิชย์

ธนาคาร	A 4	หมายถึง	ธนาคารกรุงไทย
ธนาคาร	A 5	หมายถึง	ธนาคารกรุงเทพ
๒. กลุ่มขนาดกลาง (สินทรัพย์รวมในปี ๒๕๒๔ ระหว่าง ๑๐,๐๐๐-๑๔,๐๐๐ ล้านบาท)			
ธนาคาร	B 1	หมายถึง	ธนาคารทหารไทย
ธนาคาร	B 2	หมายถึง	ธนาคารนครหลวงไทย
ธนาคาร	B 3	หมายถึง	ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ
ธนาคาร	B 4	หมายถึง	ธนาคารมหานคร
ธนาคาร	B 5	หมายถึง	ธนาคารศรีนคร
๓. กลุ่มขนาดเล็ก (สินทรัพย์รวมในปี ๒๕๒๔ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท)			
ธนาคาร	C 1	หมายถึง	ธนาคารไทยทนุ
ธนาคาร	C 2	หมายถึง	ธนาคารสหธนาคาร
ธนาคาร	C 3	หมายถึง	ธนาคารหวังหลี
ธนาคาร	C 4	หมายถึง	ธนาคารเอเชียทรัสต์
ธนาคาร	C 5	หมายถึง	ธนาคารเอเชีย
ธนาคาร	C 6	หมายถึง	ธนาคารแหลมทอง

ดัชนีของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย

จากรายการสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๖ ธนาคาร เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔) ในภาคผนวก เราสามารถนำมาสร้างตารางตัวเลขดัชนีของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย (ตารางที่ ๒.๑) ในหน้าถัดไป เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นการเพิ่มของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย ในระยะเวลา ๑๐ ปี โดยเปรียบเทียบกับปีฐาน (ปี ๒๕๑๕ = ๑๐๐) ว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ ถึงปี ๒๕๒๔ ในแต่ละปีเมื่อเทียบกับปีฐานแล้ว สินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละเท่าไรของปีฐาน ในการวิเคราะห์จะพิจารณาทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทยและได้แบ่งเป็นกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

ตารางที่ 2.1 ก๊าซมีเทนที่ขุดรวมของธนาคารพาณิชย์ไทย

(10000)

ธนาคาร	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
A 1	100.00	132.35	170.67	220.19	285.82	378.67	504.78	611.26	813.06	1091.12
A 2	100.00	131.63	173.72	193.21	227.11	283.51	357.58	405.46	428.51	457.38
A 3	100.00	120.42	160.51	201.23	247.14	305.98	402.49	471.92	557.86	676.62
A 4	100.00	117.42	151.81	175.46	204.19	239.33	291.15	305.92	442.97	479.42
A 5	100.00	144.05	187.04	229.17	272.76	336.88	437.79	513.56	592.81	718.30
กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่	100.00	133.05	173.04	209.09	250.69	309.63	398.15	470.23	551.74	672.38
B 1	100.00	119.99	120.07	131.70	152.57	217.66	274.75	348.84	436.61	529.71
B 2	100.00	111.93	150.23	190.06	219.63	271.60	316.00	335.38	351.19	421.78
B 3	100.00	121.23	165.17	192.56	226.99	284.79	334.13	407.66	531.88	719.01
B 4	100.00	122.51	148.36	175.70	212.05	278.09	354.02	451.12	501.44	616.84
B 5	100.00	127.66	138.95	167.79	196.27	250.70	322.87	379.55	408.93	496.95
กลุ่มธนาคารขนาดกลาง	100.00	120.99	144.79	172.63	202.63	260.87	321.11	382.89	442.31	548.57
C 1	100.00	121.23	153.64	187.21	218.72	218.11	259.77	284.65	360.84	433.12
C 2	100.00	114.14	138.47	157.39	183.46	171.68	222.48	257.38	268.29	320.33
C 3	100.00	1507.67	2706.04	3829.83	4326.86	4889.26	5615.28	6486.57	9442.92	12093.62
C 4	100.00	114.24	171.83	207.46	239.17	293.11	344.40	447.42	481.44	546.51
C 5	100.00	123.75	138.84	167.57	199.20	221.15	284.25	315.28	371.84	440.92
C 6	100.00	119.27	138.00	156.06	166.68	176.39	188.17	221.66	268.82	317.33
กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก	100.00	121.82	154.55	184.34	213.23	229.72	279.88	329.34	377.35	445.68
ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย	100.00	129.35	165.20	198.88	236.72	291.03	369.60	437.14	517.36	622.62

จากตารางที่ ๒.๑ ซึ่งแสดงค่าดัชนีสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ในระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นปีฐานจนถึงปี ๒๕๒๔ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีเลขดัชนีที่สูงขึ้นทุกปี ซึ่งเป็นผลทำให้เลขดัชนีของทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีค่าสูงขึ้นทุกปี เช่นเดียวกัน

ถ้าเปรียบเทียบกลุ่มธนาคารกับทั้งระบบธนาคารจะพบว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าดัชนีสูงกว่าค่าดัชนีของทั้งระบบทุกปี ในขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่านี้น่ากว่าของทั้งระบบทุกปี

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคารด้วยกัน จะเห็นว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าดัชนีอันแสดงถึงร้อยละของปีฐานที่สูงที่สุด ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กนั้น ในปี ๒๕๑๖ ถึงปี ๒๕๑๘ กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีค่าดัชนีที่ต่ำกว่าค่าดัชนีของกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก ส่วนในปี ๒๕๒๐ ถึงปี ๒๕๒๔ กลุ่มธนาคารขนาดกลางกลับมีค่าดัชนีที่สูงกว่าแทน

สรุปได้ว่า สินทรัพย์รวมของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีค่าเพิ่มขึ้นมากทุกปี เมื่อเทียบกับปีฐาน และยิ่งกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ การเพิ่มขึ้นของขนาดสินทรัพย์ ก็ยิ่งสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และขนาดเล็ก

สัดส่วนของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย

นอกจากจะวิเคราะห์ในการวิเคราะห์สินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย ในแนวนอน (Horizontal line) ตามระยะเวลาแล้ว เรายังสามารถวิเคราะห์สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทยในแนวตั้ง (Vertical Line) โดยใช้สัดส่วนของสินทรัพย์รวม โดยที่ธนาคารแต่ละธนาคารต่างก็พยายามที่จะเพิ่มสัดส่วนของสินทรัพย์รวมต่อทั้งระบบธนาคาร หรืออย่างน้อยที่สุดก็พยายามรักษา สัดส่วนของสินทรัพย์รวมเอาไว้ให้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์จะพิจารณาเป็นกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กเช่นเดียวกับในเรื่องดัชนี

ต่อไปจะเป็นตารางที่ ๒.๒ ซึ่งแสดงสัดส่วนของสินทรัพย์รวมต่อทั้งระบบ
ของธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๖ ธนาคาร เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง
พ.ศ. ๒๕๒๔)

ตารางที่ 2.2 สัดส่วนของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย

(ร้อยละ)

ธนาคาร	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
A 1	7.76	7.94	8.02	8.59	9.37	10.10	10.60	10.85	12.19	13.60
A 2	6.52	6.64	6.86	6.34	6.26	6.35	6.31	6.05	5.40	4.79
A 3	5.21	4.85	5.06	5.27	5.44	5.48	5.67	5.62	5.62	5.66
A 4	17.27	15.67	15.87	15.23	14.89	14.20	13.60	13.86	14.78	13.29
A 5	31.84	35.45	36.04	36.69	36.68	36.85	37.71	37.40	36.48	36.73
กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่	68.60	70.55	71.85	72.12	72.64	72.98	73.89	73.78	74.47	74.07
B 1	3.39	3.14	2.46	2.24	2.18	2.53	2.52	2.70	2.86	2.88
B 2	4.41	3.82	4.01	4.22	4.10	4.12	3.77	3.39	3.08	2.99
B 3	3.88	3.64	3.88	3.76	3.72	3.80	3.51	3.62	3.99	4.48
B 4	3.62	3.43	3.26	3.20	3.25	3.46	3.47	3.74	3.51	3.60
B 5	5.54	5.47	4.66	4.67	4.59	4.77	4.84	4.81	4.38	4.42
กลุ่มธนาคารขนาดกลาง	20.84	19.50	18.27	18.09	17.84	18.68	18.11	18.26	17.82	18.37
C 1	1.38	1.29	1.28	1.30	1.27	1.03	0.97	0.90	0.96	0.96
C 2	2.97	2.52	2.49	2.35	2.31	1.76	1.79	1.75	1.54	1.53
C 3	0.03	0.33	0.46	0.54	0.51	0.47	0.43	0.42	0.52	0.54
C 4	2.29	2.02	2.39	2.39	2.32	2.31	2.13	2.35	2.13	2.01
C 5	2.68	2.57	2.25	2.26	2.26	2.04	2.06	1.93	1.93	1.90
C 6	1.21	1.12	1.01	0.95	0.85	0.73	0.62	0.61	0.63	0.62
กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก	10.56	9.95	9.88	9.79	9.52	8.34	8.00	7.96	7.71	7.56
ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

010074

จากตารางที่ ๒.๒ ซึ่งแสดงสัดส่วนของตลาดของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย จะเห็นได้ว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีสัดส่วนของสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยประมาณ ๗๒.๕๐% และมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี นั่นคือจาก ๖๔.๖๐% ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๗๔.๐๗% ในปี ๒๕๒๔ ในขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีสัดส่วนของสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยประมาณ ๑๔.๕๘% และมีแนวโน้มที่ลดลงเล็กน้อย นั่นคือจาก ๒๐.๘๔% ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๑๔.๓๗% ในปี ๒๕๒๔ ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีสัดส่วนของสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยประมาณ ๔.๕๗% และมีแนวโน้มที่ลดลงเช่นกัน นั่นคือจาก ๑๐.๕๖% ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๗.๕๖% ในปี ๒๕๒๔

สรุปได้ว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีสัดส่วนของสินทรัพย์รวมที่สูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมากเป็นจำนวนมากหลายเท่า และกลุ่มธนาคารยิ่งขนาดใหญ่ การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของสินทรัพย์รวมก็ยิ่งสูง

นอกจากนั้น เมื่อเรานำสัดส่วนของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทย ทั้ง ๑๖ ธนาคารไปวิเคราะห์ Gini Concentration * (๓ : ๒๔) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ที่ไม่ได้คำนึงถึงการแบ่งกลุ่มธนาคาร เราสามารถคำนวณค่า Gini Concentration Coefficient ของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยในแต่ละปีได้ดังนี้

ปี	<u>Gini Concentration Coefficient</u>
๒๕๑๕	๐.๕๑๘๐
๒๕๑๖	๐.๕๔๐๕
๒๕๑๗	๐.๕๔๘๖
๒๕๑๘	๐.๕๕๒๗
๒๕๑๙	๐.๕๕๖๗
๒๕๒๐	๐.๕๖๕๐
๒๕๒๑	๐.๕๗๓๕
๒๕๒๒	๐.๕๗๗๒

* การวิเคราะห์ Gini Concentration เป็นวิธีการวัดอัตราการกระจุกตัวโดยคำนวณสัมประสิทธิ์ของการกระจุกตัว (Gini Concentration Coefficient) ซึ่งแสดงถึงระดับของการกระจาย (Distribution) ในส่วนแบ่งตลาดของธนาคารพาณิชย์ ถ้าธนาคารพาณิชย์ไทยทุกธนาคารครอบครองส่วนแบ่งในตลาดเงินเท่าเทียมกันแล้ว (Equally Distributed) ค่าของสัมประสิทธิ์ของการกระจุกตัว จะมีค่าเท่ากับศูนย์ แต่ค่าของสัมประสิทธิ์ของการกระจุกตัวมีค่าใกล้เคียงหนึ่ง แสดงว่าธนาคารเพียงไม่กี่ธนาคารครอบครองส่วนแบ่งตลาดไว้เกือบทั้งหมด ซึ่งแสดงถึงระดับของการกระจุกตัวที่สูงมาก (สูตรในการคำนวณอยู่หน้า ๑๗๕ ในภาคผนวก จ.)

ปี

Gini Concentration coefficient

๒๕๒๓

๐.๕๙๗๒

๒๕๒๔

๐.๕๙๖๖

รวม

๕.๕๘๒๐

เฉลี่ย

๐.๕๕๘๒

นั่นคือสินทรัพย์รวมของทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีอัตราการกระจุกตัวสูงมาก ถึงประมาณร้อยละ ๕๕.๘๒ โดยเฉลี่ย

ผลที่ได้แสดงว่า ค่า Gini Concentration Coefficient ของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยมีค่าสูงมาก และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นทุกปี ซึ่งหมายความว่าธนาคารทั้ง ๑๖ ธนาคารในระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความแตกต่างกันในเรื่องของขนาดของสินทรัพย์มาก และยิ่งเวลาผ่านไปก็ยิ่งแตกต่างกันมากขึ้น นั่นคือ ธนาคารขนาดใหญ่จะยิ่งเพิ่มขนาดของสินทรัพย์ได้มากขึ้น

จากการวิเคราะห์ตามแนวตั้ง (Vertical line) โดยใช้ค่าดัชนี และการวิเคราะห์ตามแนวนอน (Horizontal line) ไม่ว่าจะวิเคราะห์โดยคำนึงถึงการแบ่งกลุ่มธนาคารหรือไม่ก็ตาม ไข่อธิบายว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ได้เพิ่มสินทรัพย์ทุกปีในจำนวนมากจริง โดยกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีอิทธิพลที่สุดในระบบ ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างขนาดของธนาคารสูงมาก นอกจากนั้น กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีการเพิ่มจำนวนสินทรัพย์สูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และขนาดเล็ก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น

กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

โดยทั่วไปกำไรสุทธิขององค์การธุรกิจมาจากรายได้หักค่าใช้จ่าย กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย ก็เช่นเดียวกัน แต่รายได้และค่าใช้จ่ายของธนาคารพาณิชย์ไทย ย่อมแตกต่างจากองค์การธุรกิจอื่นอันจะแยกประเภท (๒ : ๔๕) ให้เห็นชัดเจนต่อไปนี้

รายได้ ของธนาคารพาณิชย์ไทยมี ๕ ประเภทดังนี้

๑. ดอกเบี้ยและส่วนลด (Interest and discounts)

หมายถึง ดอกเบี้ยและส่วนลดที่เกิดจากการให้กู้ยืม ให้เบิกเงินเกินบัญชี ช้อลค หรือรับช่วงช้อลคตัวเงิน รวมทั้งดอกเบี้ยจากเงินฝาก เป็นต้น

๒. คอกเบียและเงินปันผลจากเงินลงทุน (Interest and dividends on investment securities)

หมายถึง คอกเบียและเงินปันผล หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับเนื่องจากการลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลและหลักทรัพย์อื่น

๓. ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and services)

หมายถึง รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการจากการให้บริการลูกค้า เช่นการออกหนังสือค้ำประกัน การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินให้ลูกค้า

๔. กำไรจากการปริวรรต (Gain on exchange)

หมายถึง กำไรจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ และจากการแปลงค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นเงินบาท

๕. รายได้อื่น (Other income)

หมายถึง รายได้จากการทำงานนอกจากประเภทที่ ๑ ถึง ๔ ที่กล่าวมาแล้ว และรวมกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอการขาย ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และทรัพย์สินอื่นด้วย

ค่าใช้จ่าย (Expenses) แบ่งได้ ๑๐ ประเภทดังนี้

๑. เงินเดือน ค่าจ้างและเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้ลูกจ้าง (Salaries, wages and other employee benefits)

หมายถึง เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เงินช่วยเหลือเพื่อสวัสดิการ ภาษีเงินได้ที่ธนาคารจ่ายแทนกรรมการ พนักงานและลูกจ้าง และเงินอย่างอื่นที่จ่ายให้แก่กรรมการ พนักงาน และลูกจ้างของธนาคาร

๒. คอกเบียเงินฝาก (Interest on deposits)

หมายถึง คอกเบียที่จ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินประเภทต่าง ๆ นอกจากคอกเบียที่จ่ายสำหรับเงินฝากของธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศไทย

๓. คอกเบียและส่วนลดจ่าย (Interest and discounts on borrowed money) หมายถึง คอกเบียและส่วนลดที่จ่ายเนื่องจากการกู้ยืมเงิน และขายลคตั๋วเงินของธนาคาร การขายช่วงลคตั๋วเงินของลูกค้าที่ธนาคารรับซื้อลคไว้ และจากการอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงินเพื่อใช้หมุนเวียนในกิจการ รวมทั้งคอกเบียที่จ่ายสำหรับเงินฝากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศไทยด้วย

๘. ค่าธรรมเนียมและบริการ (Fees and services)

หมายถึง ค่าธรรมเนียมและบริการที่ธนาคารจ่ายไปเพื่อประโยชน์ในการ
ดำเนินงาน

๙. ค่าภาษีอากร (Taxes and duties)

หมายถึง ค่าภาษีอากรต่าง ๆ เช่นภาษีการค้า ภาษีป้าย อากรแสตมป์ เป็นต้น
แต่ไม่รวมถึงภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ภาษีที่ดินและภาษีโรงเรือนสำหรับ
ที่ทำการ

๑๐. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารและสถานที่ (Occupancy expenses net)

หมายถึง ค่าเสื่อมราคา ค่าเช่า ค่าซ่อมแซม ค่าบริการในการบำรุงรักษา
ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัย ค่าภาษีที่ดินและโรงเรือน ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า และค่าวัสดุของใช้
เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่

๑๑. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ (Equipment expenses)

หมายถึง ค่าเสื่อมราคา ค่าเช่า ค่าซ่อมแซม ค่าบริการในการบำรุงรักษา
ค่าเบี้ยประกันอัคคีภัย ค่าวัสดุของใช้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องตกแต่ง
ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานและยานพาหนะ

๑๒. ค่าเผื่อหนี้สูญ (Bad debt expenses)

หมายถึง ส่วนที่หักไว้เพื่อเพิ่มจำนวนหนี้สงสัยจะสูญให้เพียงพอสำหรับเงินในบัญชี
ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้

๑๓. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (Other expenses)

หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานนอกจากที่กล่าวมาแล้ว และรวมถึงการ
ขาดทุนในการขายหลักทรัพย์ ทรัพย์สินรอกการขาย ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และสินทรัพย์อื่น

๑๔. ภาษีเงินได้ (Income Tax)

หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร

กำไรหรือขาดทุนก่อนรายการพิเศษ (Income (profit) or loss before extraordinary item)

หมายถึง ยอดรวมรายได้หักด้วยยอดรวมค่าใช้จ่าย

รายการพิเศษ (Extraordinary items)

หมายถึง รายได้หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของธนาคาร และไม่อาจคาดคิดว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำหรือไม่ เช่น ความเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ น้ำท่วมหรือภัยธรรมชาติอย่างอื่น

กำไรหรือขาดทุนสุทธิ (Net income (profit) or net loss)

หมายถึง กำไรหรือขาดทุนหลังจากหักหรือรวมรายการพิเศษแล้ว

ดัชนีของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

จากที่ได้วิเคราะห์ค่าดัชนีของสินทรัพย์รวมของธนาคารพาณิชย์ไทยมาแล้ว

ในทำนองเดียวกัน การวิเคราะห์กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ในแนวนอน (Horizontal line) ก็จะใช้ค่าดัชนีของกำไรสุทธิเพื่อศึกษาแนวโน้มของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย ในระยะเวลา ๑๐ ปี และใช้ปี ๒๕๑๕ เป็นปีฐาน (๒๕๑๕ = ๑๐๐) เช่นเดียวกัน การวิเคราะห์ได้พิจารณาทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทยและศึกษาตามกลุ่มของธนาคารพาณิชย์ โดยตารางที่ ๒.๓ จะแสดงค่าดัชนีของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสร้างมาจากตารางรายการกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๖ ธนาคาร เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔) ในภาคผนวก

ตารางที่ 2.3 กัชนีกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

(ร้อยละ)

ธนาคาร	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
A 1	100.00	170.59	221.87	241.20	287.28	335.55	489.31	692.21	740.42	901.43
A 2	100.00	125.30	154.50	164.99	139.52	190.53	272.47	255.36	271.90	299.46
A 3	100.00	95.60	149.20	189.09	220.92	235.41	300.82	393.92	434.66	580.71
A 4	100.00	121.33	169.43	204.97	270.25	288.54	346.04	328.66	244.10	278.78
A 5	100.00	190.99	308.48	414.89	372.95	475.42	546.48	570.11	582.99	643.30
กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่	100.00	154.57	231.18	292.64	295.39	356.64	435.51	475.77	475.53	548.99
B 1	100.00	120.86	112.99	109.03	131.10	159.19	211.40	255.28	288.28	417.05
B 2	100.00	93.15	162.05	172.54	236.56	228.37	303.50	356.78	220.65	303.07
B 3	100.00	119.36	247.07	319.86	378.10	404.01	489.05	627.93	443.12	643.96
B 4	100.00	175.95	341.77	927.85	1688.61	3259.49	6167.09	6560.76	7932.91	8489.87
B 5	100.00	104.65	118.37	118.87	128.01	129.25	135.46	186.82	182.00	212.78
กลุ่มธนาคารขนาดกลาง	100.00	108.46	150.75	169.77	207.20	228.15	293.82	362.23	316.51	410.37
C 1	100.00	87.00	110.37	148.13	167.22	183.89	238.31	274.69	329.53	462.31
C 2	100.00	109.19	114.11	102.48	85.53	66.22	94.04	110.19	108.18	115.08
C 3	100.00	-1240.91	1009.09	2409.09	2554.55	1372.73	1845.45	3113.64	5736.36	3695.45
C 4	100.00	125.97	161.69	193.00	206.57	210.53	317.32	417.97	451.08	379.29
C 5	100.00	87.58	87.75	103.49	128.10	157.57	216.45	191.50	137.25	188.18
C 6	100.00	152.54	197.05	201.80	243.37	203.60	279.87	321.60	216.53	381.51
กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก	100.00	102.79	124.31	140.16	149.19	146.67	204.70	234.96	236.63	268.91
ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย	100.00	138.06	199.88	246.45	256.69	300.71	373.95	418.00	409.48	480.57

จากตารางที่ ๒.๓ ซึ่งแสดงค่าดัชนีกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย สามารถวิเคราะห์ได้ว่า

ในระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นปีฐานจนถึงปี ๒๕๒๔ กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมี เลขดัชนีที่สูงขึ้นเกือบทุกปี ยกเว้นบางปีดังนี้

กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีเพียงปีเดียวที่ค่าดัชนีลดลงคือปี ๒๕๒๓ เท่ากับ ๘๗๕.๕๓ % ต่ำกว่าปี ๒๕๒๒ ซึ่งเท่ากับ ๘๗๕.๗๗ % เพียงเล็กน้อย

กลุ่มธนาคารขนาดกลางมีเพียงปีเดียวเช่นกัน คือปี ๒๕๒๓ เท่ากับ ๓๑๖.๕๑ % ต่ำกว่าปี ๒๕๒๒ ซึ่งเท่ากับ ๓๖๒.๒๓ %

กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก มีเพียงปีเดียว แต่เป็นปี ๒๕๒๐ เท่ากับ ๑๘๖.๖๗ % ต่ำกว่าปี ๒๕๑๘ ซึ่งเท่ากับ ๑๘๘.๑๘ %

ผลดังกล่าวทำให้ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีค่าดัชนีกำไรสุทธิปี ๒๕๑๖ ถึงปี ๒๕๒๔ สูงกว่าปีฐาน (ปี ๒๕๑๕) และสูงขึ้นตามลำดับแต่ละปี ยกเว้นปี ๒๕๒๓ เท่ากับ ๘๐๘.๘๘ % ต่ำกว่าปีก่อนคือปี ๒๕๒๒ ซึ่งเท่ากับ ๘๑๘.๐๐ %

ถ้าเปรียบเทียบกลุ่มธนาคารกับทั้งระบบธนาคาร จะพบว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีค่าดัชนีสูงกว่าค่าดัชนีของทั้งระบบทุกปี ในขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางและกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมีค่าดัชนีต่ำกว่าค่าดัชนีของทั้งระบบทุกปี

ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มธนาคารด้วยกัน จะเห็นว่ากลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีค่าดัชนีอันแสดงถึงร้อยละของปีฐานที่สูงที่สุด รองมาคือกลุ่มธนาคารขนาดกลาง และต่อมาถึงกลุ่มธนาคารขนาดเล็กเป็นอันดับสุดท้าย

สรุปได้ว่า กำไรสุทธิของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กและทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีค่าเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี เมื่อเทียบกับปีฐาน และกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ มีความสามารถในการเพิ่มกำไรสุทธิสูง เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือกลุ่มธนาคารขนาดกลาง และต่อมาคือกลุ่มธนาคารขนาดเล็ก

สัดส่วนของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

หลังจากที่ได้วิเคราะห์กำไรสุทธิในแนวนอน (Horizontal Line) โดยใช้ค่าดัชนีกำไรสุทธิมาแล้ว ต่อไปก็จะเป็นการวิเคราะห์กำไรสุทธิในแนวตั้ง (Vertical Line) โดยใช้ สัดส่วนของกำไรสุทธิ ทำนองเดียวกันกับการวิเคราะห์สินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย และการศึกษาระยะพิจารณาทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทยและกลุ่มธนาคารขนาดต่าง ๆ เช่นกัน

ต่อไปจะเป็นตารางที่ ๒.๔ ซึ่งแสดงสัดส่วนของกำไรสุทธิต่อทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ไทย ๑๖ ธนาคาร เป็นระยะเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔)

ตารางที่ 2.4- สัดส่วนของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย

(ร้อยละ)

ธนาคาร	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524
A 1	8.12	10.04	9.02	7.95	9.09	9.06	10.63	13.45	14.69	15.24
A 2	7.59	6.89	5.87	5.08	4.13	4.81	5.53	4.64	5.04	4.73
A 3	7.77	5.38	5.80	5.97	6.69	6.09	6.26	7.33	8.26	9.40
A 4	14.35	12.61	12.16	11.93	15.11	13.77	13.28	11.28	8.55	8.32
A 5	28.22	39.03	43.55	47.50	41.00	44.61	41.24	38.48	40.17	37.77
กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่	66.05	73.95	76.40	78.43	76.02	78.34	76.94	75.18	76.71	75.46
B 1	3.54	3.10	2.00	1.56	1.81	1.87	2.00	2.16	2.49	3.07
B 2	3.90	2.63	3.16	2.73	3.59	2.96	3.15	3.33	2.10	2.46
B 3	3.31	2.86	4.09	4.30	4.88	4.45	4.33	4.97	3.58	4.43
B 4	0.15	0.19	0.25	0.56	0.97	1.60	2.43	2.32	2.86	2.61
B 5	7.95	6.02	4.71	3.83	3.96	3.42	2.88	3.55	3.53	3.52
กลุ่มธนาคารขนาดกลาง	18.85	14.50	14.21	12.98	15.21	14.30	14.80	16.33	14.56	16.09
C 1	2.70	1.70	1.49	1.62	1.76	1.65	1.72	1.77	2.17	2.60
C 2	5.20	4.12	2.97	2.16	1.73	1.14	1.31	1.37	1.38	1.25
C 3	0.04	-0.37	0.21	0.40	0.41	0.19	0.20	0.31	0.58	0.32
C 4	2.59	2.36	2.09	2.03	2.08	1.81	2.20	2.59	2.85	2.04
C 5	3.43	2.18	1.50	1.44	1.71	1.80	1.98	1.57	1.15	1.34
C 6	1.14	1.25	1.13	0.94	1.08	0.77	0.85	0.88	0.60	0.90
กลุ่มธนาคารขนาดเล็ก	15.10	11.25	9.39	8.59	8.77	7.36	8.26	8.49	8.73	8.45
ทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ ๒.๔ ซึ่งแสดง สัดส่วนของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย จะเห็นได้ว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มี สัดส่วนของกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยประมาณ ๗๕.๓๕ % และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นทุกปี นั่นคือจาก ๖๖.๐๕ % ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๗๕.๕๖ % ในปี ๒๕๒๔ ในขณะที่กลุ่มธนาคารขนาดกลางมี สัดส่วนของกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยประมาณ ๑๕.๒๑ % และมีแนวโน้มที่จะลดลง นั่นคือจาก ๑๘.๘๕ % ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๑๖.๐๘ % ในปี ๒๕๒๔ ส่วนกลุ่มธนาคารขนาดเล็กมี สัดส่วนของกำไรสุทธิโดยเฉลี่ยประมาณ ๕.๔๔ % และมีแนวโน้มที่จะลดลงเช่นกัน นั่นคือจาก ๑๕.๑๐ % ในปี ๒๕๑๕ เป็น ๔.๔๕ % ในปี ๒๕๒๔

สรุปได้ว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มี สัดส่วนของกำไรสุทธิ ที่สูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลาง และกลุ่มธนาคารขนาดเล็กเป็นจำนวนมากหลายเท่า และกลุ่มธนาคารยิ่งขนาดใหญ่ การเพิ่มขึ้นของ สัดส่วนของกำไรสุทธิก็ยิ่งสูงขึ้น

และท่านเอง ก็เกี่ยวกับสัมพันธภาพรวม เมื่อเรานำสัดส่วนของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ทั้ง ๑๖ ธนาคารไปวิเคราะห์ Gini Concentration (๓ : ๒) ซึ่งการแบ่งกลุ่มธนาคารไม่มีผลต่อการวิเคราะห์ เราสามารถคำนวณค่า Gini Concentration Coefficient ของกำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ไทยในแต่ละปีได้ดังนี้

ปี	Gini Concentration Coefficient
๒๕๑๕	๐.๕๘๖๗
๒๕๑๖	๐.๕๘๘๗
๒๕๑๗	๐.๖๑๓๒
๒๕๑๘	๐.๖๓๕๔
๒๕๑๙	๐.๖๐๕๘
๒๕๒๐	๐.๖๒๗๖
๒๕๒๑	๐.๕๘๘๘
๒๕๒๒	๐.๕๘๕๓
๒๕๒๓	๐.๕๘๕๗
๒๕๒๔	๐.๕๘๒๘
รวม	๕.๘๒๘๓
เฉลี่ย	๐.๕๘๒๘

นั่นคือค่าไรสูทธิของทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย มีอัตราการกระจุกตัวสูงมากถึงประมาณร้อยละ ๕๕.๒๕ โดยเฉลี่ย

ผลที่ได้แสดงว่าค่า Gini Concentration Coefficient ของค่าไรสูทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย มีค่าสูงมากในระยะเวลา ๑๐ ปี บางปีอาจจะเพิ่มขึ้น และบางปีอาจจะลดลง แต่ในระยะยาวมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ซึ่งหมายความว่า ธนาคารทั้ง ๑๖ ธนาคารในระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความแตกต่างกันในจำนวนค่าไรสูทธิมากและยิ่งเวลาผ่านไปก็จะยิ่งแตกต่างกันมากขึ้น นั่นคือธนาคารขนาดใหญ่จะยิ่งเพิ่มขนาดของค่าไรสูทธิไ้มากขึ้น

ผลจากการวิเคราะห์ค่าไรสูทธิทั้ง ๓ รูปแบบ ได้ข้อสรุปว่า กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ไม่ได้เพิ่มค่าไรสูทธิทุกปี กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ครอบครอง สัดส่วนของค่าไรสูทธิของทั้งระบบสูงมาก และมีความแตกต่างระหว่างขนาดของค่าไรสูทธิในแต่ละธนาคารมาก นอกจากนั้น กลุ่มธนาคารขนาดใหญ่มีความสามารถในการเพิ่มจำนวนค่าไรสูทธิสูงกว่ากลุ่มธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็กเช่นกัน

ในบทนี้ได้กล่าวถึงสินทรัพย์รวมและค่าไรสูทธิของธนาคารพาณิชย์ไทย เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับบทหลัง บทต่อไปคือบทที่ ๓ จะได้ศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทย